

Abonnement

Ønsker du at abonnere på tidsskriftet kan du bestille det online på www.dafolo-online.dk. Husk at oplyse navn, adresse, ansættelsessted og EAN nummer

Tidsskriftet koster 125,- ved bestilling af et enkelt nummer og 460,- ved bestilling af fire numre.

Ønsker du selv at bidrage med artikler til tidsskriftet kan du klikke ind på vores hjemmeside www.cepra.dk. Her finder du skrivemanual, oplysninger om de formelle krav og deadlines under menupunktet "Tidsskrift".

Redaktion

Videncenterleder Tanja Miller, Professor Palle Rasmussen, Lektor Maria Appel Nissen, Lektor Helle Schjoldager

Design & illustration Par No. 1

Tryk Dafolo

Oplag 1000 stk.

Udgivet af

CEPRA, University College Nordjylland
Søhngårdsholmsvej 51A
9000 Aalborg
www.cepra.dk

I samarbejde med Dafolo.

Henvendelse om Tidsskrift for Evaluering i
Praksis rettes til mail: yvm@ucn.dk eller på
tlf.: 70235003

ISBN 978-87-991408-3-1

FORORD

Dette temanummer hedder "Evaluering som udvikling" og indeholder en samling meget forskellige artikler der har det ene tilfælles, at de anskuer evalueringer som redskaber eller mentale tanke-kort i en udviklingsproces. Man kunne spørge om evaluering da kan anvendes til andet? Her er svaret at mange evalueringsredskaber tager sigte på at få styr på fortiden fx som kontrol, monitorering, styring, planlægning eller med mere symbolske mål.

Derfor har redaktionen vurderet at et fokus på en bestemt anvendelse af evalueringsviden, nemlig som drivkraft og grundlag for udvikling, fortjener at blive sat i centrum. Udvikling skal her forstås bredt. Det kan være af personen, organisationen, sektoren eller af processer. Men altid forbundet med læring og refleksion.

Temanummeret indeholder desuden en artikel af Mary James, der er oversat fra engelsk. Artiklen henvender sig til alle, der ønsker et større indblik i sammenhænge mellem læring, undervisning og specielt formative evalueringsmetoder.

Temanummerets artikler

1. Professor Palle Rasmussen, Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi, Aalborg Universitet har skrevet en leder, hvor udviklingsaspektet ved evaluering betragtes som et alment træk. Der gøres rede for, at udviklingsaspektet kan træde i baggrunden til fordel for andre formål. Artiklen beskæftiger sig med evaluering som udvikling inden for flere væsentlige områder

2. Professor Evert Vedung, Statsvidenskab, Uppsala Universitet bidrager med en artikel, hvor udvikling opfattes som det grundlæggende formål med evaluering. Al evaluering handler om feedback, det vil sige tilbageføring af information om styring og organisering med henblik på at stimulere til forbedringer af denne styring og

LEDER s4 Udvikling

s8 Evaluering som udvikling

s14 Personlige kompetencer og evaluering

s22 Strategisk ledelse af evalueringskulturen

s28 Kvalitetsmodel som redskab

s36 Evaluering er faktisk en gave...

s44 Evaluering, undervisning og læringsteorier

denne organisering. Udtrykket "evaluering" må absolut ikke afgrænses, så denne idé om feedback falder uden for begrebet. Udviklingsorienteret evaluering kan have mange former som for eksempel selvvrurdering, bedømmelse af kolleger og samarbejdspartnere samt brugerevaluering. Den kan være formativ og summativ. To problemer med udviklingsorienteret evaluering er tilbøjeligheder til Potemkin-kulisser og forekomster af sociale fælder. Ud over udvikling kan evaluering også have kontrol og grundviden som formål.

3. Cand. Psyk. Jan Borgen, UCN sætter fokus på evaluering i forbindelse med sociale kompetencer. Alle mennesker har en personlighed og de fleste har personlige kompetencer. Og de fleste har personlige kompetencer. Uddannelse i et videnssamfund har i de seneste 10 år fokuseret på at støtte den lærendes personlige udvikling. Men det er svært at støtte en udvikling, som er vanskelig at evaluere. Artiklen beskæftiger sig med at finde en konstruktiv vej, der kan forene skolens rammer for undervisning med elevers erkendelse i forbindelse med de veje, deres læring fører dem igennem. Personligheden træder frem, idet elever forholder sig aktivt til det, de er i gang med at lære. Her er afsættet til en vedkommende evaluering også af elevens personlige kompetencer.

4. Lektor Gitte Orlowitz og Afdelingsleder Henning Holt Christensen, Pædagoguddannelsen, UCN, tager fat i sammenhænge mellem evaluering og ledelse. Hvis evaluering skal anvendes til at udvikle uddannelser, er en af ledelsens vigtigste opgaver at udvikle en strategi for udvikling af evalueringskulturen – herunder strategier for udvikling af kommunikation og evalueringskapacitet. Den strategiske ledelse kan i den sammenhæng anvendes til at håndtere de ofte modsat rettede krav, som eksterne og interne interesser stiller til evaluering.

5. Faglig koordinator Simon Østergaard Møller, Center for kvalitetsudvikling

Region Midtjylland skriver om at arbejde med kvalitetsudvikling ved hjælp af kvalitetsmodeller. Mange offentlige sociale tilbud oplever, at der stilles større krav til åbenhed og gennemsigtighed i den faglige praksis, hvilket som regel kommer til udtryk i større krav til dokumentation og kontrol. Omvendt bliver disse krav ofte mødt med skepsis, fordi dokumentationen er uanvendelig for praksis og udgør en stressfaktor for medarbejderne, hvilket i sig selv svækker

mulighederne for at øge og sikre kvaliteten i den faglige indsats. Regionernes kvalitetsmodel på det sociale område markerer et brud med denne kontrol- og dokumentationsdiskussion, og indfører et alternativ til øget kontrol som politisk styringsredskab over for den offentlige velfærdspraksis. Den anerkender på den ene side, at det politiske systems behov for styring og indsigt i praktikernes opgavevaretagelse er legitim, og på den anden side, at reel udvikling og sikring af den faglige kvalitet bedst opnås af praktikerne selv.

6. Organisations- og ledelseskonsulent Eva Damsgaard, ATTRACTOR skriver med afsæt i en case om evaluering som udviklingsredskab i praksis. Mange steder er evaluering ritualer, som gennemføres, fordi "sådan plejer man at gøre". Men hvis vi ønsker at opnå noget andet end det, vi plejer, så er det formentlig nødvendigt at begynde at gøre noget andet end det, vi plejer. I denne artikel præsenteres fire forskellige generationer af evaluering, hvor den sidste foldes ud i en case, der i faser beskriver, hvordan evaluering kan gennemføres, så det skaber udvikling både for dem, der evalueres, og for den organisation, de er en del af.

7. Professor Mary James, Institute of Education, University of London and Deputy Director of Economic and Social Research Council Teaching and Learning Research Programme. Artiklen er oversat af Professor Palle Rasmussen. Artiklen er uden for tema og den første af tre engelske bidrag til den løbende diskussion af gode evalueringsmetoder i grundskolen.

Diskussionen om formativ evalueringspraksis og tæsen om, at effektiv læringsorienteret evaluering er en central og integreret del af undervisning og læring, rejser nogle teoretiske spørgsmål om, hvordan evaluering og læring forstås begrebsligt, og hvordan de kommer til udtryk. Denne artikel behandler forholdet mellem evalueringspraksis og de måder, hvorpå læringsprocesser og resultater forstås. Dette har også implikationer for læreplan og undervisning.

God læselyst!

Tanja Miller, ph.d.

Videncenterleder, CEPRA

Videncenter for Evaluering i Praksis